

DIAGNOSTIČNA POT PRI PLAZMOCITOMU

Plazmocitom je redka rakava bolezen kostnega mozga, ki nastane iz rakavo spremenjenih plazmatk. V Evropi je **vsako leto odkritih okoli 50.000 novih primerov**.

KDAJ POSUMIMO NA PLAZMOCITOM?

Znaki in simptomi:

Če ima bolnik enega ali več naslednjih nepojasnjenih simptomov, pomislite, katere preiskave lahko opravite:

- **Novonastala bolečina v velikih kosteh ali hrbtenici**, ki se je pojavila brez jasnega vzroka, patološki zlomi kosti.
- **Pojav utrujenosti**, dispneje in simptomov anemije.
- **Spremembe urina**, kot je penjenje urina, oligo ali poliurija.
- **Nenamerno hujšanje**.
- **Vtesnitev spinalnega kanala**: bolečine, simptomi periferne polinevropatije, mravljinčenje, pareza nog.
- **Akutna ledvična okvara** z anemijo in otekanjem v noge, diareja, hipotenzija.
- **Pogoste in ponavljajoče se okužbe pljuč in sečil**.

Štirje značilni kriteriji aktivne oblike bolezni, kjer je potrebno zdravljenje – **CRAB**:

C	R	A	B
Povišan kalcij v serumu (Ca)	Ledvična okvara (Renal)	Anemija	Značilne spremembe v skeletu (Bone)

NAPOTITEV IN NADALJNJE PREISKAVE

Če osnovne preiskave krvi pokažejo nepojasnjeno normocitno anemijo, ledvično okvaro, hiperkalcemijo skupaj z navedenimi simptomi, je bolnika potrebno napotiti v hematološko ambulantno.

Za potrditev diagnoze so potrebne nadaljnje preiskave:

- elektroforeza beljakovin z določitvijo prostih lahkih verig in monoklonskega zobca,
- punkcija in biopsija kostnega mozga,
- slikovna diagnostika skeleta: ena ali več različnih,
- RTG celotnega skeleta – plazmocitomska serija,
- nizkodozni CT celotnega skeleta,
- MRI celotne hrbtenice in medenice,
- PET/CT.

Z dovoljenjem MPE prevedeno iz Myeloma UK Myeloma Diagnosis Pathway.
Strokovni pregled slovenskega prevoda: Enver Melkić, dr. med., specialist hematolog.

KATERE PREISKAVE LAHKO NAREDIMO OB SUMU NA PLAZMOCITOM?

Testi in preiskave:

Če sumite, da ima bolnik plazmocitom, opravite naslednje preiskave:

1 Osnovno krvno sliko z razširjeno biokemijo:

- **osnovna krvna slika**: nepojasnjena normocitna anemija,
- **hitrost sedimentacije eritrocitov (ESR)**: običajno nad 100 mm/h,
- **kontrola dušičnih retentov, elektrolitov, proteinov, albuminov in LDH**.

2 Merjenje beljakovin v serumu

- **Elektroforeza beljakovin v urinu in serumu**: preveriti prisotnost monoklonskega zobca in vrednost prostih lahkih verig kapa in lambda v serumu in/ali v urinu.
- **Preiskave urina**: ocena proteinurije in prostih lahkih verig v urinu.
- **Določitev razreda imunoglobulinov**, ki tvorijo monoklonski zobec (tipizacija monoklonskega zobca v serumu).

3 Dodatni laboratorijski testi, ki jih je potrebno preveriti:

- vrednost albuminov v serumu,
- beta-2 mikroglobulin,
- CRP,
- kalcij in korigirani kalcij,
- LDH,
- ocenjena vrednost kreatinina in hitrost glomerularne filtracije (eGFR).

POVEZANE DIAGNOZE

Monoklonska gamapatija nedoločenega pomena (MINP)

Brez zdravljenja – spremljanje

Napredovanje v AL amiloidozo, diseminirani ali solitarni plazmocitom:
1 % na leto

Indolentni plazmocitom

Brez zdravljenja – spremljanje

Napredovanje v mielom:
10 % na leto

DODATNI VIRI

1. Priporočila Evropske mreže za plazmocitom za diagnostiko in spremljanje multiplega mieloma: kaj uporabiti in kdaj. *Haematologica*. 2018; 103 (11): 1772–1784.
2. Multipli mielom: Smernice klinične prakse EHA-ESMO za diagnozo, zdravljenje in spremljanje. *Annals of Oncology*. 2021; 32 (3): 309–322.

Društvo bolnikov s krvnimi boleznimi Slovenije
Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, Slovenija

info@drustvo-bkb.si
www.drustvo-bkb.si

MP
Myeloma Patients Europe

✉ info@mpeurope.org

www.mpeurope.org

DRUŠTVO BOLNIKOV S KRVNIMI BOLEZNIMI SLOVENIJE

Društvo bolnikov s krvnimi boleznimi Slovenije deluje od leta 1995. Z odločbo Ministrstva za zdravje Republike Slovenije je leta 2002 pridobilo status društva, ki deluje v javnem interesu na področju javnega zdravstvenega varstva, leta 2006 pa status humanitarnega društva kroničnih bolnikov. Društvo danes povezuje okoli 600 članic in članov iz vse Slovenije: bolnikov s področja krvnih bolezni ter njihovih svojcev in prijateljev, zdravstvenega osebja in podpornikov.

Poslanstvo društva je usmerjeno v bolnika, v podporo njegovim potrebam in v krepitev odnosa »bolnik – zdravnik«, ki je eden najpomembnejših pogojev uspešnega zdravljenja. Ob takem poslanstvu društvo sledi viziji nenehnega nadgrajevanja VSESLOVENSKE MREŽE ZA POVEZOVANJE, PODPORO IN OZAVEŠČANJE BOLNIKOV S KRVNIMI BOLEZNIMI.

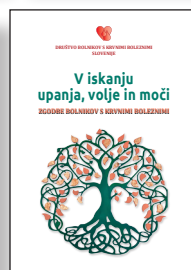
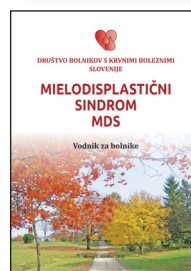
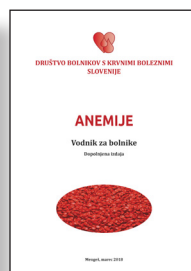
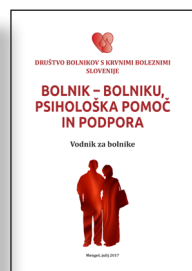
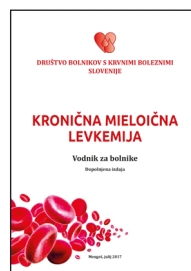
Društvo bolnikov s krvnimi boleznimi Slovenije je 2022 dobilo novo vodstvo s predsednico Jožico Filipčič, podpredsednikom Gorazdom Koletnikom, tajnico Alenko Rak, blagajničarko Uršo Ulaga ter člani izvršnega odbora Ksenijo Vogrin, dr. Jožetom Uhanom in zdravnikom Enverjem Melkičem, dr. med., specialistom hematologom iz KOH UKC Ljubljana.

Društvo bolnikov s krvnimi boleznimi Slovenije izvaja programe, med katerimi so najpomembnejši in najboljše:

1. Preventivni socialni program z zdraviliškim ali fizioterapevtskim zdravljenjem ter organizacijo strokovnih predavanj, izobraževanj ter druženj
2. Program »Bolnik – bolniku« – psihološka pomoč in podpora
3. Program izdajanja publikacij in informiranja
4. Program mednarodnega sodelovanja
5. Program ozaveščanja ob Dnevu redkih bolezni
6. Program spodbujanja zdravega življenjskega sloga
7. Program ozaveščanja ob Dnevu krvnih bolezni

Jožica Filipčič, predsednica društva

Pregled izdanih publikacij Društva bolnikov s krvnimi boleznimi Slovenije

DRUŠTVO BOLNIKOV S KRVNIMI BOLEZNIMI SLOVENIJE

Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, Slovenija

Telefon: 041 649 735 predsednica • 051 493 680 tajnica

Elektronski naslov: info@drustvo-bkb.si

Spletna stran: www.drustvo-bkb.si

Facebook stran: www.facebook.com/drustvoBKB

LinkedIn: www.linkedin.com/company/drustvo-bkb

Instagram: www.instagram.com/drustvobkb/

Društvo bolnikov
s krvnimi boleznimi Slovenije

... že od leta 1995